

Sygn. akt I ACz 3/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Bess (spr.)

Sędziowie: SSA Sławomir Jamróg

SSA Zbigniew Ducki

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2018 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko H. K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 20 października 2017 roku, sygn. akt I C 1716/17

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie II w ten sposób, że wniosek o zabezpieczenie roszczenia oddalić.

SSA Sławomir Jamróg SSA Jerzy Bess SSA Zbigniew Ducki

Sygn. akt I ACz 3/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie: I. zwolnił powoda K. P. od kosztów sądowych w całości; II. udzielił zabezpieczenia roszczenia powoda K. P. przeciwko H. K. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności – poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)w K.M. L., do sygn. akt KM 2611/17, na czas toczącego się postępowania.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wskazał, że wraz z pozwem o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych powód wniósł o zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) K. (...) M. L. do sygn. akt KM 2611/17. Powód podał, że wyrokiem Sądu Okręgowego w N.z dnia 30 sierpnia 2016 r. został zobowiązany do zapłaty H. K. kwoty 79.900 zł z tytułu umowy z dnia 3 sierpnia 2012 r., które to orzeczenie zostało utrzymane w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 maja 2017 r., sygn. akt I ACa 1720/16. Sądy obu instancji uznały za całkowicie niemiernodajne i pozorne zgłoszenie robót do odbioru w dniu 13 sierpnia 2012 r. Sądy ustaliły, że zakończenie wykonania robót przez H. K. miało miejsce w dniu 27 sierpnia 2012 r. Równocześnie z odrębnymi adnotacjami na umowie z dnia 3 sierpnia 2012 r. wynika, że zamiarem stron było wprowadzenie kary umownej 10.000 zł za każdy dzień spóźnienia w stosunku do wynikającego z umowy terminu zakończenia prac. Odrębne zmiany w umowie zostały wprowadzone przez powoda i pełnomocnika pozwanej. Powód zaznaczył, że w postępowaniu sądowym zakończonym wydaniem przez Sąd Apelacyjny w Krakowie wyroku z dnia 17 maja 2017 r. nie podnosił zarzutu potrącenia ww. kary umownej. Natomiast już po wydaniu wyroku, pismem z dnia 25 lipca 2017 r. powód wezwał H. K. do zapłaty ww. kary umownej

w wysokości 170.000 zł wyliczonej za 17 dni opóźnienia w stosunku do wynikającego z umowy terminu wykonania prac. Wobec braku reakcji pozwanej powód złożył oświadczenie o potrąceniu stanowiące podstawę powództwa w trybie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Uzasadniają wniosek o udzielenie zabezpieczenia powód wskazał, że treść umowy z dnia 3 sierpnia 2012 r. z pisemnymi adnotacjami w wystarczający sposób uprawdopodobnia zastrzeżenie w niej kar umownych na rzecz zamawiającego. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, w ocenie powoda, jest oczywisty, ponieważ egzekwowanie jakichkolwiek kwot od niego uniemożliwi osiągnięcie celu niniejszego postępowania, jakim jest pozbawienie w całości wykonalności tytułów wykonawczych.

Oceniając złożony przez powoda wniosek o udzielenie zabezpieczenia Sąd Okręgowy uznał, że zasługiwał on na uwzględnienie.

W ocenie Sądu I instancji, powód prawidłowo uprawdopodobnił roszczenie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego przedstawionymi w pozwie twierdzeniami i załączonymi do pozwu dokumentami, w tym w szczególności umową o wykonanie prac malarskich z dnia 3 sierpnia 2012 r., wyrokiem Sądu Okręgowego w N.z dnia 20 sierpnia 2016 r., sygn. akt I C 929/14, zawiadomieniem o wszczęciu postępowania egzekucyjnego z dnia 19 czerwca 2017 r., potwierdzającym wysokość podlegającego egzekucji roszczenia oraz oświadczeniem o potrąceniu z dnia 11 września 2017 r. Sąd Okręgowy odwołując się do poglądów doktryny i orzecznictwa wskazał, że istnieje możliwość dokonania potrącenia już po zapadnięciu prawomocnego wyroku i jest to zdarzenie stanowiące podstawę do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powód uprawdopodobnił także interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia, albowiem wyegzekwowanie świadczenia stwierdzonego przedmiotowym tytułem wykonawczym wykluczy możliwość osiągnięcia celu postępowania w sprawie.

Od przedmiotowego postanowienia zażalenie wywiodła pozwana zaskarżając w całości rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

- naruszenie art. 730¹ § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód uprawdopodobnił roszczenie będące przedmiotem niniejszego postępowania, podczas gdy żądanie powoda jest bezzasadne już na podstawie twierdzeń zawartych w pozwie i dokumentów będących załącznikami do niego;
- naruszenie art. 730¹ § 2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i w konsekwencji błędne ustalenie, że powód uprawdopodobnił roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwana wniosła o: 1) zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku o zabezpieczenie; 2) ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania; 3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu zażalenia pozwana wskazała, że powód przedstawił do potrącenia wierzytelność z tytułu kary umownej w wysokości 170.000 zł naliczonej zgodnie z § (...) ust.(...) umowy z dnia 3 sierpnia 2012 r. Powołane przez powoda postanowienie umowne przewiduje możliwość naliczenia kary umownej przez pozwaną (wykonawcę) powodowi (zamawiającemu) za zwłokę w płatności, nie zaś odwrotnie. Powód powołując się na ten zapis umowny nalicza pozwanej karę umowną za opóźnienie w zgłoszeniu robót do odbioru, czego umowa nie przewiduje.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Zgodnie z art. 730¹ § 1 k.p.c. dla uwzględnienia wniosku o udzielenie zabezpieczenia konieczne jest uprawdopodobnienie przez stronę istnienia roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, przy czym obie te przesłanki muszą zostać spełnione kumulatywnie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w przedmiotowej sprawie powód nie uprawdopodobnił roszczenia o pozbawienie wykonalności opisanych w pozwie tytułów wykonawczych.

Stosownie do treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

Sąd Okręgowy trafnie wskazał, że zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że podstawą powództwa z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. może być potrącenie, pomimo że powód mógł zgłosić zarzut potrącenia w postępowaniu rozpoznawczym w sprawie, w której został wydany tytuł wykonawczy (por. A. Zieliński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Wyd. 9, Warszawa 2017; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 1974 r., sygn. akt III CZP 44/74, OSNCP 1975 nr 5, poz. 78, Legalis nr 18198; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1993 r., sygn. akt III CZP 141/93, OSNCP 1994 nr 5, poz. 102, Legalis nr 28274).

W przedmiotowej sprawie powód nie uprawdopodobnił jednak, że przysługuje mu skuteczny względem drugiej strony zarzut potrącenia. Z załączonego do akt oświadczenia o potrąceniu z dnia 11 września 2017 r. (k. 34) wynika, że powód przedstawił do potrącenia wierzytelność z tytułu kary umownej w wysokości 170.000 zł naliczanej zgodnie z § (...) ust. (...) umowy z dnia 3 sierpnia 2012 r. Powołany przez powoda zapis umowy, z uwzględnieniem zmian naniesionych na umowę pismem ręcznym stanowi, że: „W przypadku zwłoki płatności wykonawca może naliczyć 10.000 zł wartości umowy za każdy dzień spóźnienia od wykonania (zgłoszenia do odbioru)” (k. 30). Z powyższego wynika jednoznacznie, że kara umowna została zastrzeżona na rzecz wykonawcy (pозwanej) w przypadku zwłoki w płatności przez zamawiającego (powoda). Jednocześnie w ww. umowie brak jest jakichkolwiek postanowień dotyczących zastrzeżenia kary umownej na rzecz zamawiającego (powoda).

Mając powyższe na uwadze, należy zgodzić się ze stanowiskiem pozwanej, iż powód nie uprawdopodobnił swojego roszczenia.

Wobec braku uprawdopodobnienia roszczenia, zbędne jest odnoszenie się do kwestii posiadania przez powoda interesu prawnego w zabezpieczeniu roszczenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wnioski o udzielenie zabezpieczenia, na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeknie Sąd Okręgowy w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, na zasadzie art. 745 § 1 k.p.c.

SSA Sławomir Jamróg SSA Jerzy Bess SSA Zbigniew Ducki